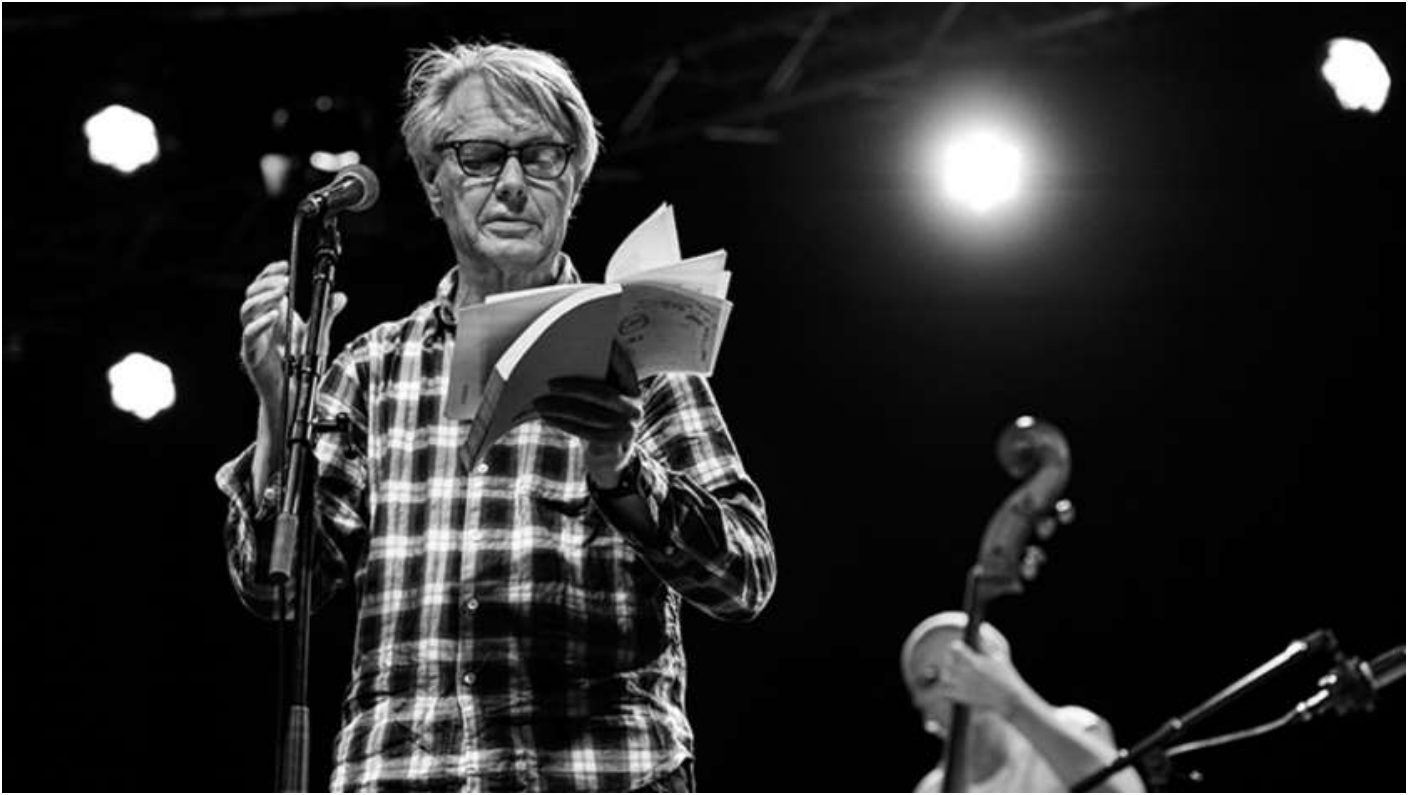

Peter Laugesen udforsker skriftens og alderdommens dybder i 'Morgensange'

"Det er svært ikke at læse Peter Laugesens 'Morgensange' som en art testamente, dels digterens alder taget i betragtning, og dels bogens indhold," mener Thore Bjørnvig. Foto: Hreinn Gudlaugsson, Store norske leksikon

THORE BJØRNVIG

27.04.2025

BØGER // ANMELDELSE – I Peter Laugesens nyeste digtsamling, *Morgensange*, træder tiden og alderdommen tydeligt frem som temaer. Gennem skriften, der har været hans livsværk i næsten 60 år, reflekterer han over livets forfald og skriftens rolle som både vidnesbyrd og modstand. Det er ikke Laugesens bedste digtsamling, skriver Thore Bjørnvig.

Morgensange

Forfatter: Peter Laugesen

Forlag: Gyldendal

Udkom d. 25. april 2025.

I godt 58 år har den nu 83-årige poet Peter Laugesen arbejdet i skriften og udsendt bøger. Nu kommer så digtsamlingen *Morgensange*. Mottoet for bogen er et citat, han har valgt fra Dylan Thomas' digt "Fern Hill" og det lyder:

“...that time allows // In all his tuneful turning so few and such morning songs”.

Digtet er skrevet som et tilbageblik på barndommens tabte land, hvor alt var frit og enkelt, og hvor “Time held me green and dying // Though I sang in my chains like the sea”, som digtet slutter med.

PETER LAUGESEN

MORGENSANGE

GYLDENDAL

Det er svært ikke at læse Laugesens nye *Morgensange* som en art testamente, dels digterens alder taget i betragtning, og dels bogens indhold. Bogen er lille og mange ting, men også en mønstring af et langt liv med skriften i jagten på det store bytte:

“Jeg ser mig tilbage der går du det er dig // du er min sjæl og det er mit job // det er ordene som de er // jeg forstår ikke hvad de unge digtere mener når de siger skriften // det er mit ord // men det er ikke det de mener de vil sige noget andet // som ikke er skriften // og som // jeg ikke forstår”.

Skriften er Peter Laugesens metier

I den grad er selve skriften Laugesens metier, at han ligefrem kalder den “mit ord”. De unge taler også om skriften, men den gamle mand forstår ikke, hvad de taler om.

Og måske er du’et i hans bog selve skriften, og ikke, som man ellers kunne tro, f.eks. digterens kone. Den nye bog indledes med et “vores”:

“digte fra vores dage og nætter / her og der og allevegne sammen”, der byder sig til som kærligt nik til en livsledsager(ske). Men i næste digt, der ruger over alderdommen, lyder det: “Jeg sidder og skriver // på en bænk foran kirkegården. // En mælkebøtte i frøstand som // en gammel mands dristige hår. // Det har varet længe nok”. Forfatteren i arbejde på en kirkebænk, netop et her og der og allevegne-digt, i den tradition, hvor man rører skriften overalt, i alle livets og hverdagens situationer, i gader og parker og stræder, in media res med pennen i hånden.

“Digternes arbejde er at grave gennem magtens forstenede sprog, finde hullerne i det, nå ned til guldet, nerven, samfundets pulserende blodåre

Og hvad er så digteren Peter Laugesens status i denne bog, hvor digteren “puffer den rustne sporvogn // på mindernes blå boulevard”? Skriften har fulgt ind i alderdommen og som han, er den blevet træt og gammel: “det bliver så småt // fordi større // kan jeg ikke skrive”.

Men tænker man på fordums dages hæsblæsende kamikazedigte, som f.eks. dette fra *Når engle bøvser jazz* fra 1998: “Gud og Satan spiller // deres hinanden modsatte hæere // ud mod barmandens // sindssyge latter i telefonen // det er bare lidt funkadelisk // syrejazz // for nedslidte husmødre // på en groovy parcelhusvej // i outerspace ingenmandsland // vildt overstyret // hamrende hjertebas // med døde

trommer // der sparker dig ind i tiden // og parkerer dig sprællende // midt på en malet bakke // blandt mægtige heste // i den opgang // hvor det hele begyndte.” – ja, så må man konstatere, at Laugesens skrift er blevet lidt mat og afdæmpet.

“*Morgensange* vil ikke stå tilbage som forfatterskabets stærkeste bog. Men trods alder og stemning er det jo heller ikke sikkert, det er den sidste,” skriver Thore Bjørnvig. Foto: Martin Dam Kristensen

I disse digte, der kredser om aldringens afsavn og svækkelse, sendes der dog stadig kuglelyd gennem skriften, som denne højspændingsminiature: “pludselig / at skulle være levende // er lige ved / at slå mig ihjel”, hvilken ikke blot indkapsler alderdommens skrøbelige choktilstand, men også enhver følsom sjæls. Der er flere roligere og mere melankolske anslag af denne skuffe: “Talen og skriften, husker // jeg dem i morgen?” og om vennerne: “endnu er de ikke / alle sammen rejst” Og vi ser den trætte gamling skue tilbage gennem tiden til dengang “da store dele af fortiden / var fremtid” med slumretæppet om knæene: “Bare en kort søvn / mens bogen læser sig selv / i min anden hånd”.

“Jeg kom under læsningen af *Morgensange* til at tænke på en koncert med James Brown, jeg så på Skanderborgfestivalen i de tidligere 1990ere

Men skriften er stadig vigtigere end søvnen, fornemmer man som læser og i en formulering, der giver mindelser om den kinesiske stats- og vismand Konfutses (ca. 551-479 fvt.) fremhævelse af ritualer og musik som garanten for sammenhængskraften i et samfund, siger Laugesen at “Musik og poesi // er grundlaget // for al civilisation”. Hvis det står til troende, indsætter det kunsten, musikerne og digterne, som et samfunds vigtigste støtter. Snarere end at være en randbemærknings sølle klovnerier, er det hos dem det egentlige civilisatoriske arbejde foregår.

Digternes arbejde er at grave gennem magtens forstenede sprog, finde hullerne i det, nå ned til guldet, nerven, samfundets pulserende blodåre. Og det kan kræve nedrivning og oprør, og det er utvivlsomt her, at man skal finde årsagen til de mange politiske og anarkistiske udfald i Laugesens forfatterskab og dets vilje til form- og normbrud. Ingen kan skrive så forrevent træfsikkert som Peter Laugesen, og nu, da han hverken har fået Nordisk Råds litteraturpris eller Nobelprisen, skulle han da ikke i det mindste hives sprællende ind til Hovedstaden, så han får overrakt Prins Henrik Prisen for poesi? Vi skylder ham tak.

Jeg kom under læsningen af *Morgensange* til at tænke på en koncert med James Brown, jeg så på Skanderborgfestivalen i de tidligere 1990ere. Igen og igen faldt mesteren sammen og blev ført bort med en kappe over skulderen. Men bedst som han skulle til at forlade scenen, vred han kappen af sig med et skulderkast, og for med fornyet energi ind i den ekstremt velsvingende koncert. *Morgensange* vil ikke stå tilbage som forfatterskabets stærkeste bog. Men trods alder og stemning er det jo heller ikke sikkert, det er den sidste. Og Laugesen? Han er en skriftmaskine! Yeah!

Klik dig videre til mange flere boganmeldelser her.

Dylan Thomas

gyldendal

Peter Laugesen

THORE BJØRNVIG

Thore Bjørnvig er forfatter og har sidst udgivet digtsamlingen Pater familias i 2022. Thore er desuden næstformand i Lyrikergruppen i Dansk Forfatterforening. Læs mere på thorebjoernvig.com.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

25 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

POV International

HVAD ER POV?

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER